

Křesťanské ctnosti

Mnoho dobrých skutků děláme zvykově, naučíme se je tak, že na ně nemusíme myslet např. řidič auta ovládá zvykově řízení, houslista svůj nástroj atd. I v mravním životě jsou zvyky dobrých skutků, kterým říkáme ctnosti. „Ctnost není nic jiného než správné užívání svobodné vůle“, říká sv. Tomáš Akvinský. Některé ctnosti získáme cvikem, výchovou, návykem, to jsou získané ctnosti. Jiné jsou od Boha darované jako např. nadpřirozená víra, láska a naděje. Sv. Řehoř Naziánský říká, že ctnosti musí být sladěny jako struny na harfě. Kristus je vzor a míra všech ctností: je cesta, pravda a život. Rozdělení ctností: základní, mravní a božské.

1) Ctnosti základní (hlavní)

1. **moudrost (rozvážnost)**: snaží se o dobré poznání věcí, správně je ohodnotit a správně použít k dobrému cíli (je to ctnost rozumu a vůle). „Bud'te moudří jako hadi a bezelstní jako holubice.“ Mt 10,16. Moudrost světa je hmotná – materialistická, moudrost křesťanská je duchovní – ta dovede využít i neúspěchů a pádů. To je moudrost kříže. K moudrosti se vychováváme vzděláváním ve věcech víry a mravů (katechezemi, četbou) znalostí povinností svého stavu (manželského, svobodného, řeholního, kněžského atd.) nekonáním ničeho ve hněvu, v unáhlenosti, nenechat se ovlivnit předsudky, zaujetím, radit se s rozumnými lidmi před skutkem (např. s dobrým křesťanem, knězem) a uvažovat o svém jednání, učit se od starších dobrých lidí, z dobrých knih, Písma sv., životopisů svatých atd. „Začátkem moudrosti je bázeň Boží.“ Sir 1,25.
2. **mírnost (zdrženlivost)**: Ovládá vášně, umí se zapírat. Křesťan nechce vášně vyhubit (jako např. indická filosofie, fakírové nebo starořečtí stoikové), ale mít je pod svou mocí. Proto konáme umrtvování (posty atd.) a to jak vnitřní – ovládáme fantazii, nepřístojné myšlenky, tak vnější – různé dobrovolné sebezápory ve všech oblastech smyslů (oči, uši, zrak, chuť atd.) I v sebeovládání musí být míra. Nejlépe je zapírat se v malých věcech denního života. To uměla velmi dobře sv. Terezička Ježíškova. Kdy a kde se máme především zapírat? Kde jsme ohrožení hříchem, kde jsou naše největší slabosti tam přijímáme z lásky ke Kristu dobrovolné pokání. „Zapři sám sebe, pojď a následuj mne.“ „Ti kdo náležejí Kristu přibíli na kříž svoje tělo i s jeho vášněmi a žádostmi.“ Gal 5,24.
3. **statečnost**: Vzporování a přemáhání překážek na cestě k dobru. Vrcholem je mučednictví. Statečný se nebojí potíží, trápení ani smrti pro spravedlivou věc, pro království Boží, pro věčnou spásu. To neznamená, že se spravedlivý nebojí, ale o něm platí: „Nebojte se těch, kteří zabíjejí tělo... bojte se spíše toho, který může tělo i duši zahubit.“ Mt 10,28. Statečný vzoruje moudře, snáší trpělivě všechno. „Kdo vytrvá až do konce bude spasen.“ Mk 10,13. Bůh sám je zdrojem statečnosti. „Beze mne nemůžete nic konat...“ „Postačí ti moje milost“. „Všechno mohu v tom, který mě posiluje“. Statečný snáší nemoc, nepříjemnosti, práci, stáří, různá utrpení těla i duše. Není to trpělivost pasivní (statečně snáší jen to, co nemůže změnit) „Chceš-li, aby snášeli tebe, snášej i jiné „(Následování Krista).
4. **spravedlnost**: Dávat každému co mu patří. Potřebnou péči tělu i duši, bližnímu, společnosti, Bohu. I mír je výsledkem spravedlnosti a je spojen s láskou. Porušení spravedlnosti vyžaduje nápravu = restituci. Spravedlnost má mnoho podob (např. zákonná, obchodní, sociální atd.) Jednotlivec má základní práva ze spravedlnosti např. na tělesný život, jistý hmotný základ, na vlastní prostředky, na uznání společností, na

dobrou pověst atd. „Pán je spravedlivý a spravedlnost miluje.“ Žalm 10,8. „V mluvě křesťanů se bliženská láska rovná spravedlnosti a spravedlnost bliženské lásce“ (Lacordaire).

Vedle ctností základních (hlavních) jsou i **ctnosti božské**: víra, naděje a láska. Tyto však jsou probírány v 1. Božím přikázání.

2) Ctnosti mravní

Ctností mravních je velké množství např. čistota, pokora, poslušnost, trpělivost atd. Budou probírány v jednotlivých přikázáních např. čistota v 6. přikázání. Ctnosti Kristových blahoslavenství budou probírány samostatně jako příloha tohoto mravoučného cyklu.

Kristus Ježíš jako Bůh a člověk je vzorem a mírou všech ctností: „*Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem.*“ Konáme-li ctnosti, roste i život Kristův v nás a naopak, kdo v sobě nosí Krista jedná ctnostně.

Převzato z: <http://postoloprty.farnost.cz/duchovni-slovo/katecheze-mravoucne/krestanske-ctnosti/>